

Dr. Marrax & Radalou

Jak vytvořit

POULIČNÍ VYSTOUPENÍ

a uspět s ním

Rady německých mistrů oboru
přeložil, okomentoval a ilustroval

Vítek Procházka

 HUDADLO.cz

Originál:

Anlocken-fesseln-abkassieren!

Ulrich Meyer (Radalou), www.radalou.de

Gerhard Max Matheis (Dr. Marrax), www.marrax.de

Původní vydání vlastním nákladem:

Gerhard Max Matheis (Dr. Marrax), Německo, 2008, www.marrax.de

České vydání přeložil, okomentoval, ilustroval a vydal:

Vítek Procházka, 1. vydání, Plavsko, 2022, www.chudadlo.cz

232 stran v nákladu 400 ks

Grafika, sazba, obálka, tisk:

Jakub Skočdopole, www.jakub-es.cz, www.kaspari.cz

ISBN 978-80-11-00976-2 (brožováno)

ISBN 978-80-11-00977-9 (epub)

ISBN 978-80-11-00978-6 (mobi)

Obsah:

O autorovi	12
O překladateli	13
Předmluva autora (Radalou)	14
Předmluva překladatele (Vítek)	17
Proč vystupovat na ulici _____	23
Pro zábavu	23
Kvůli tréninku	25
Pro peníze	27
Překonání sebe sama	28
Odvaha riskovat	32
Stavba pouliční show _____	35
Vhodné triky	35
Pořadí čísel	46
Přechody	51
Co říkat	52
Running gag	55
Kde, kdy, jak dlouho _____	57
Velikost hrací plochy	58
Kde vystupovat (a kde ne)	62
Krytá záda vs. kulatá práce	67
Kdy hrát (a kdy ne)	68
Délka představení	72

Práce s publikem	77
Jak získat pozornost	78
Budování publika - crowding	83
Udržení zájmu	90
Jak si říkat o peníze - hatting	91
Zábavnost	97
Význam	99
Aktuálnost	102
Pestrost	103
Absence chyb	104
Outs (jak si poradit s chybou)	105
Stoupající napětí	106
USP (jedinečný prodejní argument)	110
Vybavení	113
Zvuková technika	113
Dopravní prostředek	120
Stolek	123
Kostým	124
Další zvláštnosti hraní na ulici	127
Flexibilita	127
Publikum dostane vždy to nejlepší místo	128

Narušitelé _____	131
Kolemjdoucí na scéně	131
Mladiství	133
Opilci	134
Všeználcí	134
Děti	135
Strážci pořádku	136
Show vs. divadlo, emoční zapojení _____	139
Show i divadlo mají své výhody a nevýhody	142
Konflikt _____	145
Vnitřní konflikt	149
Mezilidský konflikt	151
Konflikt mezi postavou a prostředím	153
Neobvyklé řešení	154
Postava _____	157
Tvorba postavy	159
Kostým	162
Jméno	163
První kroky na ulici	163
Eliminace soukromých pohybů	164
Čistota pohybů	165
Velikost pohybů	166
Základní energie	166
Podtext	168

Příběh _____	171
Krok 1: Cíl	171
Krok 2: Problémy a okliky	173
Krok 3: Řešení	175

Důležité drobnosti _____	177
Reklama	177
Kniha nápadů	179
Vzdělávání	180

Pár myšlenek závěrem _____	185
-----------------------------------	------------

Poděkování _____	187
Radalou děkuje	187
Vítek Procházka děkuje	188

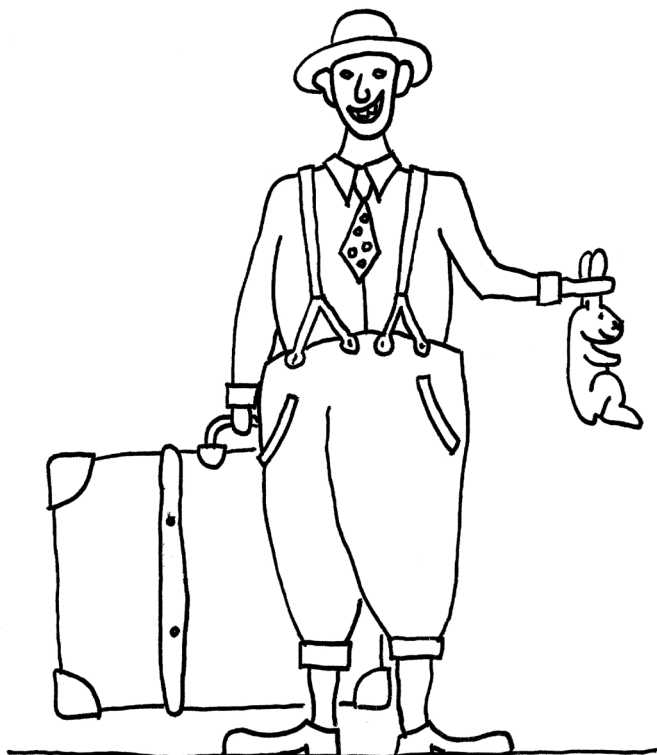
Bonusové kapitoly od Vítky Procházky (překladaatele)

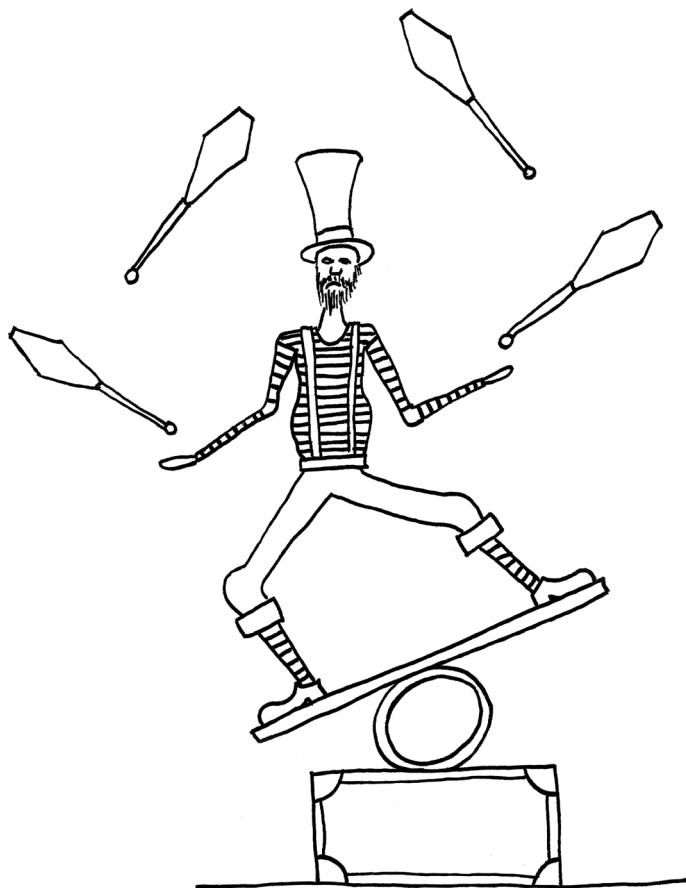
Co bych jako pořadatel měl vědět o buskingu __	191
Busking není žebrota ani divadlo na ulici	193
Proč mít vystoupení na více scénách	194
Jak dostat buskery na vaši akci	194
Jaké jim přichystat podmínky	195
Základní druhy pouličních show	198
Závěrem	201

Slovník buskingu _____	202
-------------------------------	------------

O autorovi

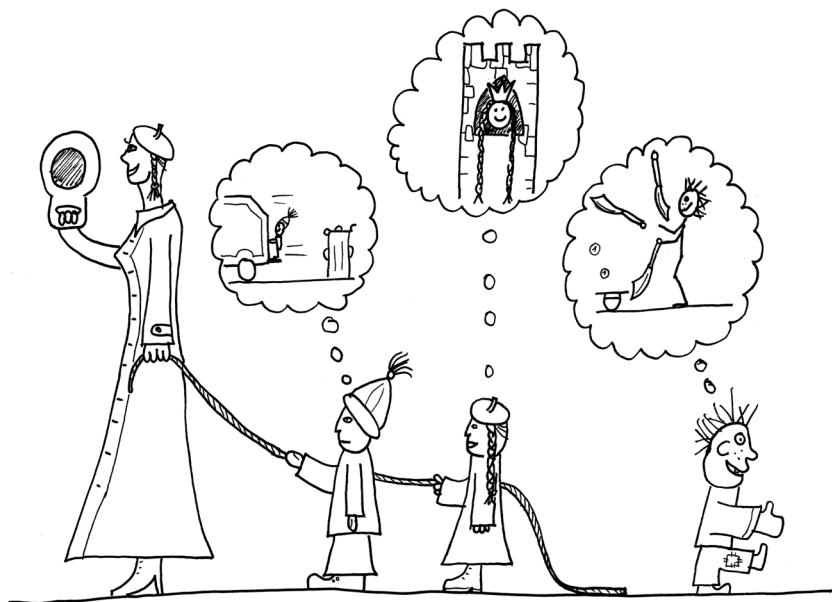
Radalou je umělecké jméno německého kouzelníka Ulricha Meyera, který vystupuje též pod pseudonymem Mika. Po dokončení studia psychologie se rozhodl žít pouličním uměním. Ve svých představeních kouzla úspěšně kombinuje s komedií a pantomimou. Vyhrál ceny na mnoha uměleckých festivalech v Německu, Rakousku a Švýcarsku.

O překladateli

Vítek Procházka spolu se svou ženou Malinou založil a vede Chůdadlo, soubor specializující se na novocirkusová představení na veřejných prostranstvích. Již několik let píše blog o buskingu a podnikání v oblasti performativního umění www.chudadlo.cz/blog. Je mužem mnoha talentů, což se rozhodl zužitkovat i v této knize, kterou přeložil, okomentoval i ilustroval.

Proč vystupovat na ulici

Pro zábavu

Je mnoho důvodů, proč vystupovat na ulici. Ten nejdůležitější ale je, že **je to zábava!** Samozřejmě ne vždy, ale většinou rozhodně ano.

Pokud máte nějaké zaměstnání a nejste tudíž na penězích v klobouku existenčně závislí, budete si možná vystupování na ulici pěstovat jako koníčka. Je to krásné hobby s mnoha výhodami. Přijdete do kontaktu s lidmi, můžete hodně cestovat a poznávat nová místa, na festivalech poznáte spoustu milých kolegů, uvidíte zajímavá představení...

Hraním na ulici si navíc vylepšíte metody prezentace svého umění a **naučíte se obstat před nemilosrdným pouličním publikem.** To se vám bude velmi hodit při vystupování kdekoli jinde. Vymáčáte si čumák ve skutečném životě, ucítíte pozitivní reakci diváků a uvidíte

jejich rozesmáté obličejů. Rozdáte své první vizitky a získáte první honorovaná vystoupení.

Hrát na ulici je jedinečný pocit. Když je vaše představení zajímavé, lidé se zastavují, radují a žasnou. Jsou spolu s vámi a díky vám na několik minut šťastni. Svým představením **přinesete do světa radost, což je velká věc.**

Busking⁽¹⁾ vám poskytne úžasný pocit svobody, protože si můžete dělat, doslova a do písmene, co chcete. Sami se rozhodnete, do jakého města pojedete, jak dlouho a jak často budete vystupovat. Radami kolegů se můžete a nemusíte řídit. Žádný šéf vám do ničeho nekafrá. Když máte pocit, že jste už pracovali dost, prostě jedete domů. Tečka.

Půvab tohoto koníčku je i v tom, že místo toho, aby vám vysával peníze z rozpočtu, může vám jich spoustu přinést.

(1) Busking je anglické slovo a znamená „hraní na ulici za účelem vybírání peněz od kolemjdoucích“. V češtině je známý výraz „pouliční umění“. Když děláte „pouliční umění“, nemusíte ale nutně vybírat peníze do klobouku. Busking je tedy specifickou podmnožinou pouličního umění. V češtině se používají i výrazy „busker“ a „buskovat“. Etymologie slova busking je velice zajímavá. Jeho původ je germánský. Odtud se přes itaštinu (buscare) a španělštinu (buscar) dostalo do staré francouzštiny (busquer - hledat) a následně v devatenáctém století i do angličtiny, kde se původně jednalo o námořnický výraz pro křižování. Význam se pak následně posouval přes „obcházení kolem a prodávání věcí“ a „obcházení kolem a hraní představení“ až po současné „hraní do klobouku“. V tomto významu se pak slovo „busk“ vrátilo i do ostatních jazyků, včetně původní němčiny. Etymologie je někdy opravdu legrační.

Na pouličních festivalech můžete také **zažít úžasnou atmosféru popolitosti**. Představte si, jak za slunečné jarní neděle sedíte s kolegy v kavárně, bavíte se o publiku a místech k vystupování. Než se vydáte hrát, povíte si pár vtipů a proberete vzájemně strukturu svých představení. Následně svoje show zase společně zhodnotíte: „Ve kterém

bodě diváci odešli a proč? Kde je třeba upravit tempo? Kde jsem hrál moc pomalu nebo moc rychle? Jaká money line⁽²⁾ by nejlépe seděla na kterém místě?”

(2) Věta či „hláška“, kterou žádáte diváky o peníze (money) do klobouku. Obvykle je doprovázena nějakým vtipem. V angličtině se ještě častěji používá výraz „hat line“ čili „klobouková hláška“.

Čím víc hrajete na ulici, tím víc pouličních umělců poznáte. Najdete si takovou svou uměleckou rodinu - lidi, s nimiž si budete dobře rozumět a budete se těšit na každé další setkání. V takové rodině se všichni vzájemně podporují a vyměňují si tipy a zkušenosti. Pokud se na současném festivalu pouličního umění sejde více umělců z takové „rodiny“, často se už před začátkem festivalu dohodne, že finanční odměna pro vítěze bude rozdělena rovným dílem mezi všechny účastníky. Díky tomu každý dostane trochu peněz a nepřemýšlí pak o ostatních jako o konkurenci. Takové projevy solidarity považují za velmi cenné, protože pomáhají udržovat vzájemnou pospolitost mezi umělci.

Kvůli tréninku

Pokud chcete sebe a svoje vystoupení dále rozvíjet, je pro vás ulice ideálním prostředím. **Na ulici hrajeme proto, abychom získali praxi**, stali se lepšími showmany, aby se nám naše představení dostalo pod kůži a abychom vyladili jak svůj skill⁽³⁾, tak svoje prezentační dovednosti. Protože na ulici můžete hrát i několik představení denně, je pravděpodobné, že se vám techniky (jako třeba palmáž⁽⁴⁾) zcela automatizují a budete je ovládat, „i kdyby vás o půlnoci vzbudili“. Kouzelníci se naučí **plánovat svoje představení pro „kulatou práci“⁽⁵⁾** tak, aby nikdy žádný divák neviděl, co nemá a neprokoukl váš trik. To se vám pak bude hodit i za jiných okolností. Pomyslete, kde všude budete muset hrát obklopeni diváky ze všech stran, bez krytí zad a boků: na veletržích, na prodejních a reklamních akcích či na pouličních festivalech. Tam všude byste mohli hrát za slušnou gáží. **V takových situacích se ale bez praxe z ulice můžete snadno**

cítit zaskočení. Zkušenost s hraním na ulici je tudíž k nezaplacení. Budete moci přijmout nabídky na vystoupení, které byste jinak museli odmítat.

(3) Slovo „skill” znamená anglicky „dovednost”. V cirkusové a kumštýřské hantýrce se používá pro „dovednost, kterou můžete použít ve vystoupení” např.: žonglování, kouzlení, akrobacie, hraní na hudební nástroj atd.

(4) Kouzelnická technika pro skryté držení předmětu v dlani (anglické slovo „palm” znamená „dlaň”).

(5) Kulatá práce znamená představení, které není hrané čelně, jako v klasickém kukátkovém divadle, ale pro půlkruh nebo i plný kruh diváků jako v cirkusové manéži.

Nedělejte, prosím, tu chybu, že byste chtěli první zkušenosti s buskingem sbírat na placených vystoupeních. To je, jako byste se učili nový trik rovnou před publikem. Prokázali byste špatnou službu pořadatelé akce, umění i sami sobě.

Podle mého mínění je škola ulice nejlepší možností, jak se naučit dobře pracovat s publikem. Obecenstvo na ulici je mnohem svobodnější než při klasických pevných vystoupeních⁽⁶⁾. Během krátké doby zažijete více různých reakcí publika, než u jakéhokoli jiného druhu vystupování. Naučíte se s těmi reakcemi pracovat a stanete se díky tomu jistějšími a suverénnějšími.

(6) Když se lidem vaše představení nebude líbit, při první příležitosti prostě odejdou pryč, což by třeba v divadle nikdy neudělali. Je to sice drsné, ale je to opravdu ta nejlepší škola a skvělé měřítko toho, co ve vašem vystoupení funguje a co ne.

Pro peníze

Pokud na ulici hrajete proto, abyste si vydělali peníze, bude váš pohled na věc trochu jiný. V takovém případě chcete (a musíte) být velmi brzy úspěšní. Hrajte na ulici co nejčastěji. **Čím více hrajete, tím rychleji se budete zlepšovat.**

Pokud se chcete hraním na ulici opravdu živit, neměli byste se spoléhat jen na „volné“ či „divoké“ hraní, ale měli byste **postavit ucelené představení**. Mělo by být takové, aby obstálo i jako placená show na festivalech a městských slavnostech. Volné hraní je však prvním (a nutným) krokem na cestě správným směrem.

Kolik si na ulici můžete vydělat, závisí na mnoha faktorech. V první řadě na tom, jak dobře dokážete okouzlit publikum. Hodně záleží na postavě, kterou hrajete. Dále na místě a čase, kde a kdy hrajete i při jaké je to příležitosti. Velice důležitá je vaše práce s hat lines, tedy způsob, jakým si říkáte o peníze. Podstatná je i velikost publika a to, jak s ním umíte zacházet; dále například vnější vlivy jako reklama, počasí či celková hospodářská situace.

Podstatné také je, jestli jste někde angažováni, nebo hrajete volně. Volné hraní na ulici přináší jen zlomek zisku, jaký můžete získat v porovnání s tím, když jste součástí například festivalu pouličního umění. Na druhou stranu nejste závislí na tom, jestli vás někdo najme, nemusíte se dohadovat s agenty a pořadateli⁽⁷⁾. Některé z těchto faktorů nemáte šanci ovlivnit, ale jiné ano. Velká část této knihy se zabývá právě těmito faktory.

⁽⁷⁾ Moje zkušenost je mnohdy i opačná. Pokud se pokoušíte buskovat třeba na městských slavnostech, nemusí být výsledek tak dobrý, jako když hrajete volně. Na slavnostech máte totiž mnoho konkurence v podobě ostatních umělců a jiných atrakcí. Diváci vám tedy nejsou ochotni věnovat tolik pozornosti. Pokud všichni ostatní umělci také vybírají do klobouku, může se stát, že je publikum po pátém představení už finančně vyčerpané. Na druhou stranu, pokud jste mezi umělci jediní, kdo vybírá, tak se na to diváci (v Česku) mohou dívat skrz prsty.

S Chůdadlem máme skvělé zkušenosti s tím, když vystupujeme sice ve spolupráci s městem, ale sami, mimo jakoukoli akci. Důležité je vybrat dobře čas a místo. Letní turisté v lázeňském městě budou určitě ochotnější dívat se na vaše představení (a platit za něj), než úředníci chvátající v sedm hodin ráno do práce.

Pořadatelé slavností málokdy rozumějí buskingu, a proto vám snadno naplánují vystoupení na úplně nevhodném místě a v nevhodném čase.

Chcete to změnit? Věnujte jim tuto knihu!

Samozřejmě se nemusíte rozhodovat, z jakého důvodu na ulici chcete hrát. Většinou se jedná o kombinaci výše uvedených důvodů. Důležité je pro vás toto: **Pokud máte chuť hrát na ulici, tak byste se měli překonat a skutečně tam začít hrát.**

Překonání sebe sama

Přiznávám, že to **není pro každého, postavit se na ulici a prostě začít hrát.**

Koneckonců přicházíte nezváni a mnozí vás budou považovat za rušitele klidu. Vystavujete se také zvědavým i kritickým pohledům. Hrozí, že se zesměšníte (možná se celé představení naprosto rozsype), někdo na vás bude pokřikovat ošklivé věci, jiný vás zase bude považovat za blázna.

Jak jsem začínal já

Když jsem poprvé vyrazil na ulici kouzlit, měl jsem už několikaletou zkušenost coby pouliční muzikant. Stát na ulici a nechat se okukovat pro mě tedy nebylo nic zásadně nového. **Jako muzikant ale nutně nepotřebujete přímý kontakt s publikem.** Můžete si hrát pro sebe, i když se nikdo nedívá. Můžete se jednoduše postavit na ulici a začít hrát. Když je vaše hudba dobrá a lidem se líbí, zastaví se a budou poslouchat. Občas vám do klobouku něco hodí i kolemjdoucí, kteří se sice nezastaví, ale vaši hudbu poslouchali už nějakou chvíli před

tím. **Je to každopádně něco zcela jiného než třeba u kouzelnického představení, při kterém potřebujete reakci publika a přímý kontakt s ním.**

Když jsem se já poprvé rozhodl kouzlit na ulici, sbalil jsem si pár triků, hodil kouzelnický stolek na rameno a vyrazil na pěší zónu do Karlsruhe. Byl jsem nervózní, ale plný odhodlání. Koneckonců to byla moje premiéra. Byl jsem pevně rozhodnutý oslnit publikum svými neuvěřitelnými kouzelnickými kousky. Prošel jsem si pěší zónu párkrát tam a zpátky, abych našel vhodné místo. Po dlouhém váhání jsem si konečně jedno vybral a postavil na něm svůj stolek. Při práci jsem pozoroval reakce kolemjdoucích. Většina jich prošla kolem, aniž by mi věnovali byť sebemenší pozornost. Někteří na mě vrhli postranní pohled, který byl všechno jiné, jen ne přátelský, a šli dál.

Tak jsem tam stál s postaveným stolcem, rekvizitami nachystanými ve správných kapsách - a zase jsem se sbalil a šel domů, aniž bych se vůbec pokusil začít s představením nebo někoho zkusil oslovit. **Nedokázal jsem se zkrátka přemoci a najít nutnou dávku odvahy.** Na zpáteční cestě jsem byl ze sebe dost zklamáný.

Po nějakém čase jsem byl ale zpátky na ulici. Nepamatuju si, jestli se mi napodruhé už podařilo začít, nebo jestli jsem potřeboval ještě další pokus. **Tak jako tak jsem to nakonec zvládl.** Byl to ale pro mě osobně velice náročný výkon.

Následně jsem vyzkoušel všechno možné, abych zmenšil své vzrušení a obavy. Přijížděl jsem na místo už dlouho před představením a jen jsem tam tak postával, dokud jsem dané místo vnitřně „neovládl“. Bylo to pak „moje“ místo a já jsem si připadal oprávněný na něm vystupovat. **Někdy jsem s sebou brával svoje přátele, abych mohl kouzlit pro ně.** To fungovalo skvěle. Když jsem začal hrát pro jednoho diváka, další se zastavovali a dívali se. Tak jsem zvládl svá první malá představení. Tehdy jsem se hodně věnoval mikromagii⁽⁸⁾ a přiměřeně tomu byl malý můj hlouček diváků. Později jsem začal hrát i pro větší publikum a překonávání sebe sama pro mě přestalo být tak náročné.

(8) Mikromagie označuje kouzla určená pro malý hlouček diváků v bezprostřední blízkosti (typicky u jednoho stolu).

Hrál jsem na ulici celé léto až do zimy. Na jaře jsem si pro své osobní zahájení sezóny vybral nádherný den. Byl to první opravdu krásný, teplý a slunečný jarní den po dlouhém období špatného počasí. Lidé vyrazili do ulic, aby nasáli sluneční paprsky. Měli dobrou náladu a dostatek času. Vypadalo to, jako by vyloženě čekali na pouliční umělce.

Nejlepší místo na pěší zóně bylo volné. Na něj jsem se postavil já se svým kouzelnickým stolkem... a zase jsem se nedokázal přimět začít hrát, přestože celé předešlé léto jsem strávil kouzlením na ulici. Opět jsem jel domů s prázdnýma rukama a byl jsem z toho frustrovaný. Při dalším pokusu to už klaplo a nakonec to nebylo tak hrozné, jak jsem se obával. Tím chci říct, že **„vylézt před lidi“ stojí ze začátku opravdu velké přemáhání.** Na druhé straně byste se ale neměli nechat začátečnickými problémy odradit. Musíte jen vytrvat a stále směřovat ke svému cíli.

Já sám nejsem nijak zvlášť odvážný člověk. Poznal jsem kolegy, kteří těmito začátečnickými problémy trpěli jen ve velmi omezené míře. Proto se nemusíte děsit toho, že by to pro vás muselo být stejně těžké, jako pro mě. A i kdybyste ze začátku nebyli schopni s představením začít, není ještě vše ztraceno.

Využijte svoje neúspěchy

Chtěl bych ještě doplnit dvě myšlenky, které mě osobně pomohly vytrvat a překonat se. První jsem našel v kouzelnické knize, ale už nevím, kdo je jejím autorem. Zní: **„Dobry kouzelnik je špatny kouzelnik, který to nikdy nepřestal zkoušet.“** To platí pro všechny pouliční umělce. Druhá myšlenka, kterou mám od svého přítele, mentora a režiséra Markuse „Knacke“ Sieberta zní: **„Neměj strach ztroskotat!“**

Ze začátku tedy nejdete na ulici proto, abyste slavili úspěch, ale abyste se učili. **Když se představení zcela rozsype, naučíte se toho víc, než když se vám jej podaří úspěšně odehrát.** Stejně poučné je zjistit, proč jste si zrovna na tomhle místě netroufli začít hrát a co musíte příště změnit, abyste si více věřili. Ztroskotání je stejně tak v pořádku, jako úspěšné vystoupení. S takovým nastavením myslí budete mnohem uvolněnější a vaše vyhlídky na úspěch budou výrazně lepší.

Sledujte ty, kdo se dobře baví

Další tip, nejen na ulici: Když hrajete představení, dívejte se na diváky, kteří se dobře baví. **Běžně máme tendenci se zaměřit spíše na lidi, kteří na nás hledí kriticky.** Je to dáno geneticky a kdysi nám to přinášelo evoluční výhodu. V dávných dobách bylo důležitější rozeznat agresivní osobu, od které nám mohlo hrozit nebezpečí. Psychologické studie ukázaly, že člověk dokáže mezi spoustou usměvavých nebo neutrálních obličejů rozeznat jeden zamračený či agresivní mnohem rychleji, než rozezná jeden přátelský mezi spoustou agresivních.

Tuhle tendenci máme všichni. Jako performeři s ní ale musíme bojovat. My žijeme z feedbacku (zpětné vazby). Každý z nás to už někdy zažil. Před nadšeným publikem překonáme sami sebe, zatímco před jiným podáváme spíše slabý výkon (tím nemyslím kvalitu triků, ale úroveň jejich prezentace). **Reakce publika velmi výrazně ovlivňuje celkovou kvalitu našeho představení.**⁽⁹⁾

⁽⁹⁾ Já to cítím tak, že publiku předávám svoji energii. Přívětivé publikum mi ji vrací zpátky, čímž mě nabíjí a tím zlepšuje vystoupení. Lepší vystoupení zase dělá nadšenější publikum, které vrací více energie a tak pořád dokola. Po takovém dobrém představení se necítím unavený, ale nabitý energií a dobrou náladou. Občas se stane, že si s publikem úplně nesednu (třeba hosté na korporátní akci nemají zrovna chuť sledovat žádnou show), pak mám pocit, že mi diváci energii vysávají a nic nevrací zpět.

Nálada publika ale není danou věcí. Na to, jak se diváci cítí, má veliký vliv umělcův přístup k nim.

Publikum není jednolitá masa. Různí lidé reagují různě. Někteří jsou nadšení, někteří spíše kritičtí či odmítaví. Jak už jsem ale popsal výše, **instinktivně věnujeme více pozornosti spíše těm, kdo se tolik nebaví. Díky tomu máme dojem, že jich je více, než odpovídá realitě.** Naše vystoupení tím pak trpí, protože se publikem necítíme povzbuzováni, ale brzděni.

Zcela jiné to bude, pokud se ve stejném publiku zaměříme na ty, komu se naše představení líbí. Jejich reakce nás povzbudí, díky čemuž se zlepší naše prezentace a tedy i šance, že dokážeme zaujmout i kritičtější diváky. Ovšem, abyste překonali své vrozené chování a dívali se spíše na veselé diváky, musíte se na to zaměřit a cíleně tuhle schopnost trénovat.

Odvaha riskovat

I když se budete řídit výše uvedenými radami, začít pouliční vystoupení vyžaduje určité přemáhání. Potřebujete odvahu riskovat, protože **i s dobrým představením se může stát, že některý den prostě nebudete mít úspěch** a žádní diváci se nezastaví. Nenechte se tím odradit - to je zákon ulice. Pokuste se analyzovat okolnosti. Možná jste jen byli ve špatný čas na špatném místě, lidé byli rozrušeni zprávou o teroristickém útoku apod. Pokud najdete nějakou příčinu, pomůže vám to se jí v budoucnu vyhnout. Pokud žádnou souvislost nenajdete (což se stane často), zaúčtujte to zkrátka pod „shit happens“⁽¹⁰⁾ a makejte dál.

⁽¹⁰⁾ Politicky korektní překlad této anglické fráze zní: „nepříjemnosti se mohou přihodit kdykoli“ či „není každý den posvícení“.

Stavba pouliční show

Jak postupovat při tvorbě vašeho prvního buskerského vystoupení.

Vhodné triky

Už po mnoho generací **používají pouliční umělci „klasické triky“**. Jsou to osvědčené kousky, které se publiku líbí a dobře fungují.⁽¹¹⁾ To je jeden z důvodů, proč jsou si pouliční představení navzájem tak podobná. Mnozí umělci se ani nenamáhají přemýšlet nad tím, jaké nové triky by na ulici mohli s úspěchem odehrát. Prostě jen sáhnou po tom, co už vymyslel někdo před nimi. **Na tom není nic špatného.** Není třeba, abyste znovu objevovali Ameriku. Je naprosto v pořádku učit se od jiných.⁽¹²⁾ **Nemělo by to ale vést k tomu, že se přestanete pokoušet vymýšlet své vlastní nápady,**